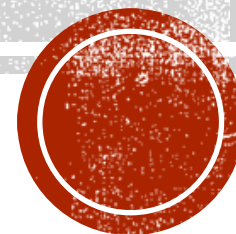

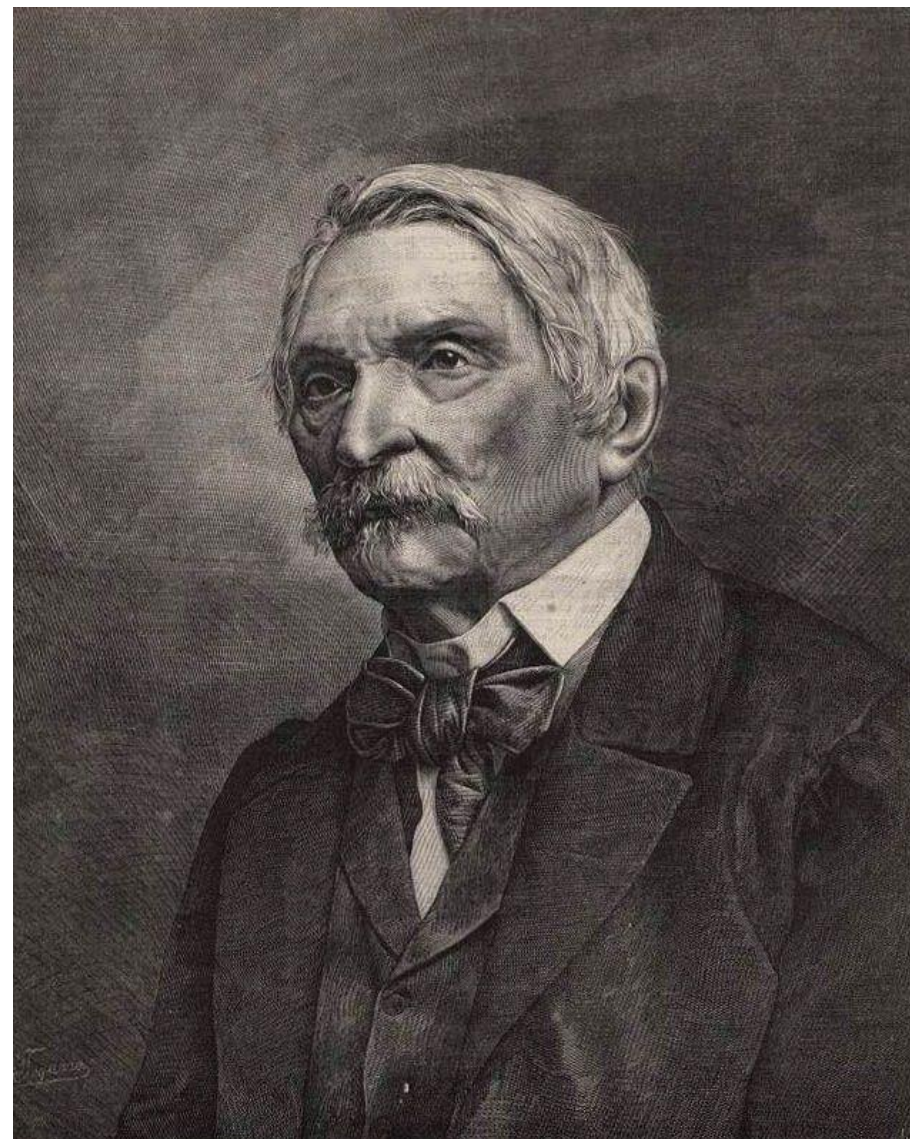
ALEKSANDER FREDRO

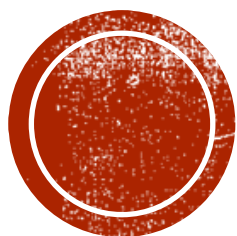
20.06.1793—15.07.1876

■ Aleksander hrabia Fredro herbu Bończa

- komediopisarz, bajkopisarz,
urodził się 20 czerwca 1793 u stóp Karpat,
w Surochowie niedaleko Przemyśla,
w zamożnej rodzinie szlacheckiej
jako syn Jacka Fredry
i Marianny z Dembińskich.

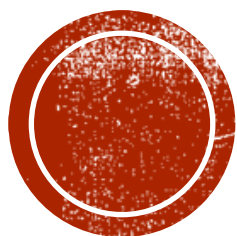

Do Beńkowej Wiszni rodzice Aleksandra Fredry sprowadzili się w 1797 roku. Aleksander Fredro nauki pobierał w domu rodzinnym, nigdy nie uczęszczał do szkół publicznych. 12 stycznia 1806 roku w pożarze dworu w Beńkowej Wiszni zginęła jego matka Marianna Fredro. Ojciec Jacek Fredro przeniósł się wraz z nim do Lwowa.

Pałac Fredrów-Szeptyckich

Lwów

W wieku 16 lat, w 1809 roku zaciągnął się do armii Księstwa Warszawskiego, gdzie pierwsze doświadczenia bojowe zdobywał pod opieką płk Kazimierza Rozwadowskiego dowódcy 8 pułku ułanów. Później służył w wojsku Napoleona. Trzy lata później wziął udział w wyprawie Napoleona na Moskwę; otrzymał wówczas Złoty Krzyż Virtuti Militari. W latach 1813–1814 przebył całą kampanię napoleońską jako oficer ordydansowy w sztabie cesarza. Po czym, w 1814 roku został odznaczony Krzyżem Legii Honorowej. Po abdykacji Napoleona w 1815 roku wrócił do domu i gospodarował w rodzinnym majątku Bieńkowa

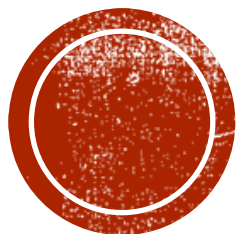

Złoty Krzyż Virtuti Militari

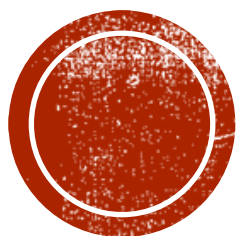
Krzyż Legii Honorowej

8 listopada 1828 roku, po jedenastu latach starań, poślubił w kościele w Korczynie właścicielkę zamku w Odrzykoniu Zofię de domo hrabiankę Jabłonowską *primo voto* hrabinę Skarbkową.

Herb
Skarbków

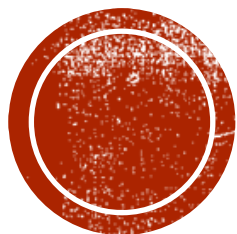
Hrabianka
Zofia

W 1828 roku, po śmierci ojca, przejął i pomnożył odziedziczony majątek. Był już wtedy autorem kilkunastu komedii. Rok później wstąpił do Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W 1830 roku brał udział w pracach Obywatelskiego Komitetu Pomocy dla Powstania, który został utworzony we Lwowie. W 1832 roku przechowywał w swoim majątku dwóch powstańców z Wielkopolski, którzy w obawie przed represjami ze strony władz pruskich schronili się w Galicji. W 1839 roku otrzymał Honorowe Obywatelstwo Miasta Lwowa.

W 1839 roku przerwał działalność literacką pod wpływem ataków krytyki i na kilkanaście lat zaprzestał twórczości, pisząc jedynie w latach 1846–1848 pamiętniki z czasów napoleońskich „Trzy po trzy”. 3 lipca 1845 członek założyciel Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego. W rewolucyjnym roku 1848 był członkiem lwowskiej Rady Narodowej.

W 1854 roku wznowił działalność komediopisarską, ale równocześnie podjął decyzję o niepublikowaniu i niewystawianiu swoich dzieł w przypadku żądania odeń jakichkolwiek zmian w ich treści.

Medal Świętej Heleny

Cesarski Austriacki Order Franciszka Józefa

Po 1857 otrzymał francuski Medal Świętej Heleny . Od 1861 roku był posłem do Sejmu Krajowego. Czynił starania o budowę w Galicji pierwszej linii kolejowej, organizował Towarzystwo Kredytowe Ziemskie i Galicyjską Kasę Oszczędności. 17 kwietnia 1873 roku został mianowany kawalerem Wielkiego Krzyża Orderu Franciszka Józefa. Od 1873 roku był członkiem Akademii Umiejętności .

Zmarł we Lwowie 15 lipca 1876 roku.
Został pochowany w rodzinnej krypcie
w kościele Wniebowzięcia Najświętszej
Maryi Panny w Rudkach koło Lwowa.

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w
Rudkach

Epitafium A. Fredry w
nawie kościoła

TWÓRCZOŚĆ ALEKSANDRA FREDRY

Brytan-Bryś

Ciotunia

Co tu kłopotu!

Cudzoziemszczyzna (wystawiona 1824)

Damy i huzary (wystawiona 1825)

Dożywocie (wystawiona 1835)

Dwie blizny

Dyliżans

Dziennik wygnańca

Godzien litości

Gwałtu, co się dzieje!

Intryga naprędce (wystawiona 1815)

Jestem zabójcą

Koncert

List

Lita & Compagnie

Mąż i żona (wystawiona 1821)

Nieszczęścia najszcześliwszego
męża

Nikt mnie nie zna

Nocleg w Apeninach

Nowy Don Kiszot, czyli sto
szaleństw (wodewil)

Obrona Olsztyna

Odludki i poeta

Ostatnia wola

Ożenić się nie mogę

Pan Benet

Pan Geldhab (wystawiona 1821)

Pan Jowialski (wystawiona 1832)

Paweł i Gawel

Piczomira królowa Branlomanii

Pierwsza lepsza, czyli nauka
zbawienna

Przyjaciele

Rewolwer

Rymond

Sztuka obłapiania

Śluby panieńskie, czyli Magnetyzm
serca (wyst. 1833)

Świeczka zgaśła

Teraz

Trzy po trzy

Wielki człowiek do małych
interesów (wystawiona 1877)

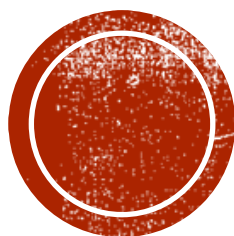
Wychowanka

Z jakim się wdajesz, takim się
stajesz

Zapiski starucha

Zemsta (wystawiona 1834)

Zrzedność i Przekora

Pomnik hr. Aleksandra Fredry we Wrocławiu. W 1897r. odsłonięty we Lwowie, w 1946r przyjechał do Polski(Wilanowa), a w 1956r. Został przeniesiony do Wrocławia

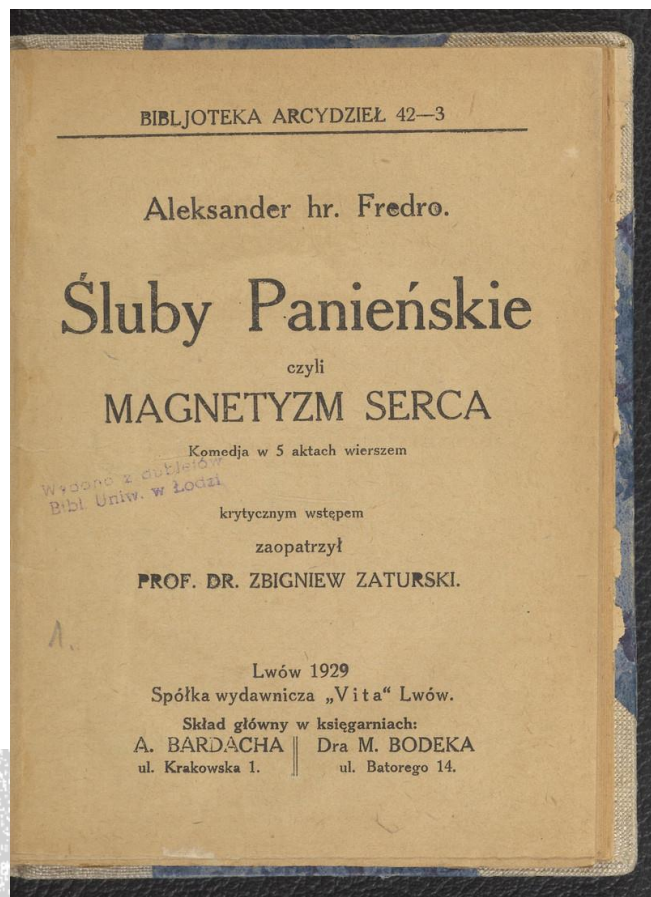

W Krakowie przed wejściem do gmachu Teatru im Juliusza Słowackiego Teatru im. Juliusza Słowackiego znajduje się pomnik (popiersie) Aleksandra Fredry autorstwa Cypriana Godebskiego, ustawiony tam w roku 1900

W Gnieźnie znajduje się teatr im. Aleksandra Fredry, jedyny w Polsce nazwany jego imieniem

Damy i huzary – trzyaktowa komedia Aleksandra Fredry wystawiona po raz pierwszy we Lwowie w 1825, wydana w 1826 w Wiedniu

Śluby panieńskie, czyli Magnetyzm serca – komediowy utwór dramatyczny Aleksandra Fredry z 1832 roku, napisany wierszem. Premiera miała miejsce we Lwowie w 1833 roku.

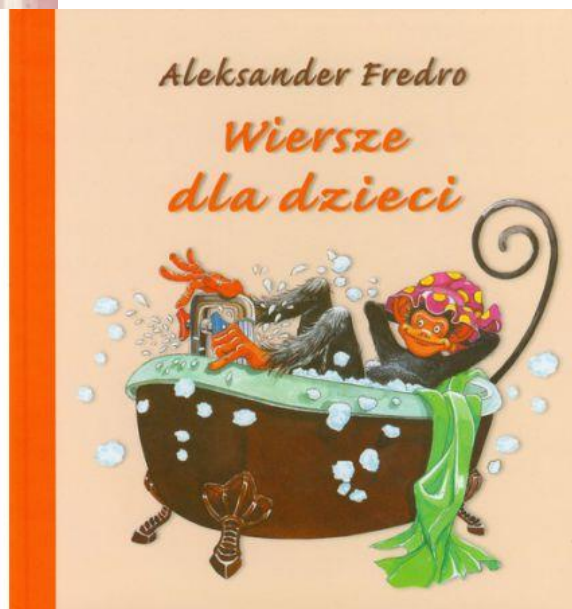
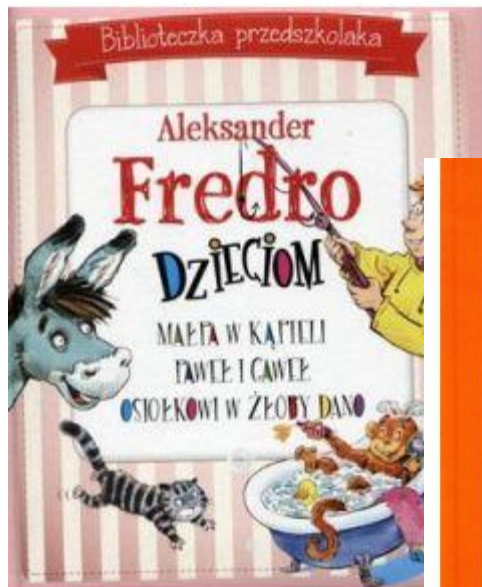
Zemsta – komedia Aleksandra Fredry w czterech aktach, powstała ona w początku lat 30. XIX wieku. Pierwsze wydanie książkowe (w zbiorze dzieł Fredry) miało miejsce w 1838 roku we Lwowie. Oba rękopisy dramatu przechowywane są w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu. Prapremiera *Zemsty* odbyła się 17 lutego 1834 we Lwowie w teatrze Jana Nepomucena Kamińskiego

„Komedije” Fredry została dwukrotnie zekranizowana:

Zemsta z 1956 roku w reż. Antoniego Bohdziewicz i Bohdana Korzeniowskiego

Zemsta z 2002 roku w reż. Andrzeja Wajdy

Umierając 15 lipca 1876 roku we Lwowie zostawił swojemu synowi dokładne instrukcje, w jakim porządku mają być wydawane jego dzieła i wedle jakich zasad wystawiane. Był świadomy, że zainteresowanie jego twórczością z upływem lat będzie rosnąć, a nie maleć. Czas pokazał, że miał rację. Fredro nadal należy do najczęściej wystawianych polskich dramatopisarzy.

Utwory Fredry były tłumaczone na wiele języków, m.in. na angielski, francuski, niemiecki, rosyjski, czeski, rumuński, węgierski, słowacki.

A.Fredro "Ciotunia" Polski Teatr Ludowy we Lwowie

